Posamezna štev. stane 30 stotink

Štev. 2. Conto corrente con la posta Trst — Gorica, dne 13. januarja 1927. Letnik IV.

Izhaja vsak četrtek zvečer. - Urad.

Prof. Albert Sič
Gradarska ul. 18
LJUBLJANA
JUGOSLAVIJA

NOVICE

za inozemstvo 30. L. Oglasi, za 1 mm višine in širokosti 1 kolone (65 mm): za trgovske in obrtne oglase 50 stot., za osmrtnice, zahvale, poslana, vabila L. 1·20, oglase denarnih zavodov L 2·— Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L 3·—

O gozdarstvu in gozdarjenju pri nas v preteklosti

Gozdarstvo je za naše kraje velikega pomena, ker je poleg živinoreje eden izmed glavnih virov dohodkov. Zato nam more biti pametno gozdarjenje na srcu in je zabraniti ono nepremišljeno pokončavanje gozdov, ki se je zlasti sedaj po vojni razširilo. Pomanjkanje drv in stavbenega lesa, je dokaj dvignilo ceno in pomnožilo njegov izvoz. Mnogo drvi gre dan na dan iz naših hribov v bližnja mesta in tudi globlje v Italijo; največ jih izvaža Baška dolina, Cerklansko, Tolminsko, in deloma tudi še Bovško. Stavben les pa prihaja iz Trnovskega gozda in cerkniških hribov.

Lep dohodek, ki ga prinašajo danes drva, zavede marsikaterega kmeta, da v svoji strasti po denarju seka svoje gozde kar vprek. Nepremišljeno poje sekira in podira staro in mlado. S tem pa se pustoši in uničuje naše gozde in bati se je, da bodo čez par desetletij — če gre tako naprej — naši hribi goli moleli navpik.

Ta pogubna nezmernost v sekanju gozdov, ki je znak slabega gospodarjenja, pa ni samo od danes, ampak jo opažamo že daleč v preteklosti. Tako najdemo že v daljni preteklosti vse polno prepovedi oblastev, ki so določale, koliko in kedaj se smejo drva sekati in celo komu prodajati. Čujmo, kako piše 26. maja 1616. bovški glavar Jurij Filip Gera gozdnemu nadzorniku med drugim tudi: «Milo se stori človeku, ko vidi toliko drv, posekanih brez prave potrebe od Bolčanov in ko vidi to pokončevanje gozdov, ki se ne ozira na grmičje in mlada drevesca. Ker ni v moji moči ustaviti to pokončavanje, Vas prosim, ker gre skrb za te posle Vam, da pridete sami nemudoma v te kraje in pregledate vso stvar».

Seveda so taki ukrepi kaj malo zalegli in so morala seči oblastva večkrat po najskrajnejših sredstvih. Tako so prepovedala v določenih gozdih za nekaj let sekati drva, niti živina se ni smela pasti v njih. Prišlo je celo tako daleč, da je tolminski grof 18. januarja 1744. prepovedal pod kaznijo 25 goldinarjev izvažati drva na Beneško. Kljub vsemu temu pa so se iz leta v leto redčili gozdi, zlasti na Bovškem so se začela vedno bolj prikazovati kamenita tla, pri čemer je naše gospodarstvo vedno bolj sirotelo. Mesto bogatih gozdov štrle danes navpik gole, oziroma z grmovjem obrasle gore in ne nudijo, razen lepega pogleda, velikih koristi.

Kaj pa je bilo vzrok, da se je polaščala ljudi ta blaznost po uničevanju gozdov? Bil je to pohlep po denarju, ki še danes trebi in pustoši naše cerklanske, baške in tolminske gozde. — Če imajo danes drva svojo vrednost, so jo imele toliko bolj v preteklosti. Pomisliti moramo samo na to, da prometna sredstva niso bila še tako izpopolnjena kot danes in je bil zato premog malo znan. Industrija je bila malo razvita in se ni porabilo toliko kuriva, da bi se moralo premogarstvo razmahniti. Drva so zadostovala in ž njimi se je kurilo, posebno v nepremogovnih krajih. Naravno je torej, da je po naših gorskih krajih lesna trgovina zelo cvetela in dokaj nesla. Bila je pač jedro vse naše domače trgovine.

Največja težkoča in ovira v tej trgovini pa je bilo prevažanje lesa, ker prometna sredstva so bila dokaj skromna, ceste pa slabe in le po dolinah. Vsled strmih gorskih in nepripravnih krajev je bil edino mogoč in uspešen način prevoza lesa plavljenje, ki je pri naših gorskih drvarjih še danes običajen. Zato pa tudi čujemo ob povodnjih o škodi na lesu, ki ga je voda odnesla. Pri plavljenju nastane nevarnost, da povodnji ne odnesejo drv, zato danes plovejo drva edino le še iz zakotnih in nepristopnih grap; kjer pa so pripravnejše ceste ali železnica, se prevažajo po teh. Predno je tekla železnica so bile te plovbe zelo dolge, tako na pr. iz Bovca do Gorice itd.

V onih strmih gorskih krajih, ki so bili težko dostopni in ni bilo cest niti vode, je šlo težko s prevažanjem lesa. Po takih krajih so se ukvarjali z ogljarstvom, ki je danes ohranjeno le še kot neki ostanek po nekaterih gozdih v malodostopni hotenjski dolini, cerkljanskih planotah in dr. Žgali so oglje in ga potem prenašali iz gor po cesti ter vozili odtod v mesta.

Vse polno takih oglarjev, ki jih danes več ne poznamo, je živelo nekoč. Živeli pa so svoje posebno in napol divjaško življenje. Daleč od ljudi, v gorah in gozdih so bivali leto in zimo v za silo zgrajenih bajtah ali celo luknjah ter žgali oglje. Bili so zelo utrjeni, živeli ob neverjetno skromnih razmerah navezani sami nase. O takih ogljarskih robinzonadah vedo stari v tolminskih gorah še danes marsikaj smešnega povedati. Tako poznajo zanimivo povest o nekem Lovrencu, ki je svoje otroke vzredil, jih poženil in omožil ter dal premoženje iz rok, sam pa je šel s svojo zvesto ženo Terezo v gore daleč od ljudi in tu žgal oglje, ki sta ga on in žena z največjo složnostjo prenašala na ramenih v košu do ljudi in tam prodajala, oziroma zamenjavala za moko in zabelo. Tako je ogljaril dolgo vrsto let, še potem ko je vzredil in poženil in omožil svoje otroke ter si na ta način prihranil še marsikatere denarce. In ko mu je nekega dne iz vrha strme gore omahnila žena v dolino, jo je zadel na ramo in v košu prenesel pet ur daleč do ljudi. Še kdo ve koliko let bi ogljaril, da mu ni umrla stara Tereza in da se ni v svojem 85-tem letu v drugič oženil in se tako v tej svoji sivi starosti vendarle še enkrat zmotil. Naletel je na malovredno ženo, ki mu je brez velikega truda v najkrajšem času zapila ves prihranjeni denar. In ko se mu je še skujala in mu ni hotela nositi več koša in oglja, je menda vsled žalosti in razočaranja, več kot od starosti, umrl.

Š.

Novice iz vsega sveta

Prebivalstvo Francije.

Šele sedaj so bili objavljeni podatki o zadnjem ljudskem štetju o Franciji. Štetje se je vršilo marca meseca preteklega leta.

Danes šteje Francija 40,743.851 ljudi, izmed katerih je francoskih državljanov 38,245.621, tujcev pa 2.498.280. Tujci tvorijo potemtakem 6 odstotkov vsega prebivalstva Francije. Porast prebivalstva je razviden iz štetja od l. 1921. Takrat je bilo na Francoskem 39,209.766 ljudi; francoskih državljanov 37,659.309, tujcev 1,550.459. Iz tega sledi, da narašča prebivalstvo Francije polagoma; tujci pa prihajajo v Francijo v vedno večjem številu prosit gostoljubja.

Bi lahko tekmoval z burjo.

Avtomobilski dirkač Eldrige je porušil nekatere hitrostne avtomobilske rekorde in postavil nove.

Razdaljo 50 km je pretekel z avtomobilom s hitrostjo 199 km. 50 milj je prevozil z divjo hitrostjo nekaj nad 200 km. Samega sebe pa je prekosil v vožnji na 100 km, ki jih je preletel s srednjo hitrostjo nekaj nad 211 km na uro. Predstavljamo si lahko približno to hitrost, če pomislimo, da žvižga huda burja s hitrostjo 100 km.

Zarotnika raztrgala njegova lastna bomba.

Peruanska policija je prišla pravkar na sled zaroti naperjeni zoper življenje predsednika Legni-a. Neki bivši vojak je nameraval izvršiti na predsednika republike atentat. Ko je bila zarota razkrita, je hotel bivši vojak zakopati bombo na polju. Pri tem je bomba, ki je bila določena, da raztrga predsednika republike, eksplodirala ter raztrgala zarotnika samega na kose.

Pijanec se spreobrne, kadar se v jamo zvrne

O resničnosti tega slovenskega pregovora se lahko dan za dnevom prepričujejo Amerikanci. V Zedinjenih ameriških državah je alkohol prepovedan. Celo armado 30 tisočih mož imajo Amerikanci samo zato, da pazijo na mejo, da se alkohol ne vtihotaplja in «prohibicijski general», poveljnik vseh straž trdi, da bo v prihodnjem letu izginil alkohol popolnoma iz Amerike. Tovarne, kjer izdelujejo alkohol v zdravniške svrhe, so strogo nadzorovane.

Amerikanci pa ga kljub vsem zakonom prav radi srkajo. In kako so vam iznajdljivi. Pred kratkim so začeli prodajati «vodo za lase» v steklenicah. Policija je prišla na sled, da je bila tista «voda» alkohol, prekasno, kajti tega so Amerikanci že vsega popili.

Pred časom bi bil kmalu nastal konflikt med Nemčijo in Ameriko radi — piva. V ameriških vodah se je zasidral nemški parnik: pa so si hodili Amerikanci kar v trumah ogledovat ladjo. Policistom se je le čudno zdelo, da so vsi Amerikanci na ladji dobili — morsko bolezen, kajti vsi so se s parnika — prizibali. Policija je šla tudi na parnik in dobila tam — točilnico piva.

Lahko bi o načinih tihotapljanja spisal celo knjigo.

Zadnje čase je amerikanska vlada ukazala alkoholu primešati strupene snovi: učinki so se pokazali za praznike. Zbolelo je veliko število ljudi in mnogo se jih je tudi v jamo zvrnilo. Ljudje, navajeni alkoholnih pijač so pili tudi zastrupljeno žganje, samo da utešijo svojo strast.

Vlada seveda trdi vedno svojo in ne misli od svojega prohibicijskega zakona odstopiti niti za las. Amerikanci pa bodo menda ostali kljub temu veseli vinski bratci (najslajši je prepovedan sad). Boljše bi bilo, da bi pustili sedanji rod, in da bi poskrbeli za doraščajočo generacijo, da bi bila manj pijančevska kot so njihovi očetje.

Abstinent.

Podpisujte Liktorsko posojilo!

Tedenski pregled

Italija.

Največji dogodek preteklega tedna je bila okrožnica notranjega ministra Mussolinija na vse prefekte. Ta okrožnica je le izpopolnitev navodil, ki jih je dal Mussolini prefektom, ko jih je zasliševal pred kratkim vsakega posebej. V okrožnici določa Mussolini naloge fašistovskega prefekta v novi državi in z vso silo povdarja, da mora nehati vsaka nezakonitost, da se mora nasilje umakniti redu in miru. V svojih uvodnih besedah pravi Mussolini, da je prefekt najvišja državna oblast v pokrajini, ki so ji dolžni državljani predvsem vsi fašisti spoštovanje in pokorščino. Proti onim, ki skušajo oslabiti sedanji režim, morajo prefekti postopati z največjo marljivostjo in odločnostjo. Sedaj, ko razpolaga država z vsemi obrambnimi sredstvi, mora prenehati brezpogojno tudi škvadrizem, ker je neumesten in nepotreben. Prefekti morajo preprečiti za vsako ceno morebitna nasilja in opustošenja. V vseh upravah, bodisi državnih, pokrajinskih, občinskih ali strokovnih mora vladati največje poštenje; ljudski denar se mora skrbno upravljati.

V vrstah podrejenega uradništva morajo prefekti skrbeti za potrebno čiščenje vseh državi škodljivih ljudi. Fašistovski prefekt je v novi državi mož, ki skrbi za potrebe pokrajine in tako povzdiguje ugled režima.

Jugoslavija.

V Jugoslaviji ni bilo političnih dogodkov, ker so praznovali pravoslavni božične praznike. Ministri so razpravljali med seboj o tekočih poslih. Edini dogodek je bil sestanek min. predsednika Uzunovića s fin. ministrom Markovićem in predsednikom finančnega odbora. Razpravljali so o novem državnem proračunu. Sklenili so, da bodo proračun v očigled finančne krize kolikor mogoče skrčili. Fin. minister Marković je dejal, da hoče urediti jugoslovenske zunanje dolgove, ker je to v korist jugoslovenskega kredita v inozemstvu. V prvi vrsti namerava poravnati dolgove z Anglijo.

Po božičnih praznikih je politično življenje oživilo. Načelniki posameznih strank se nahajajo na volilnih potovanjih, ker manjkata samo še dva tedna do dneva oblastnih volitev. Radić je na volilnem potovanju po Dalmaciji doživel neuspeh za neuspehom in sicer nepričakovano. Na njegovih shodih je bilo komaj 200—300 ljudi. Prišlo je večkrat do demonstracij.

Narodna skupščina bo začela z delom najbrže 25. t. m.

Čehoslovaška.

Letos bodo volili na Čehoslovaškem predsednika republike, ker poteče v tem letu sedemletna poslovna doba predsednika republike. Zanimiva in važna je izjava nemškega ministra dr.ja Spine, ki je dejal, da je proti vsakemu poskusu, ki bi hotel motiti nemško sodelovanje v državi. Rekel je, da se bo volitev predsednika izvedla maja meseca.

Tako koraka Čehoslovaška država vedno bolj h konsolidaciji notranjega življenja in to s sodelovanjem nemške manjšine, ki so ji jo znali Čehoslovaki pridobiti s pravičnim postopanjem.

Nemčija.

Nemčija je še vedno brez vlade. Zdi se, da bo Hindemburg razpustil državni zbor. Curtius, ki mu je Hindenburg poveril sestavo vlade, je hotel, da bi v njegovi vladi sedeli demokrati, zastopniki centruma, ljudovci in nacijonalci. Centrum pa noče sodelovanja z nacijonalci.

Če se Curtiusu ne bo posrečilo sestaviti vlade, bo predsednik Hindenburg poveril mandat najbrže Marxu. Ako bi tudi on doživel neuspeh, potem bo Hindenburg najbrže razpustil državni zbor in razpisal nove volitve. Sedanji kabinet bo ostal tekom volilne borbe še na vladi.

Mehika.

Združene države in Mehika sta si v laseh radi mehiških zakonov o petrolejskih vrelcih in radi Nikaragua.

V Nikaragui se borita za oblast dve stranki. Konservativcem načeljuje predsednik Diaz, liberalcem Sacosa. Prve podpirajo Zedinjene države, ki so poslale Diazu svojo pomoč. Mehiki pa to ni bilo po volji in začela je podpirati Sacaso. Mehikanski tisk napada Zedinjene države in jim očita imperijalizem in kršenje mednarodnih pravil, ker so na nikaraguajskih tleh izkrcale svoje čete. Napetost med Zedinjenimi državami in Mehiko narašča dan za dnem in bati se je, da izbruhne vojna.

DNEVNE NOVICE

Dr. Otokar Rybář umrl

Ravnokar smo prejeli iz Beograda žalostno vest, da je naš bivši drž. poslanec in voditelj tržaških Slovencev gosp. dr. Otokar Ribař umrl.

V prihodnji številki prinesemo sliko in natančnejše poročilo o njegovem delovanju med primorskimi Slovani in v povojni dobi v jugoslovanski državi.

Našim naročnikom in bravcem

Zadnje čase se nam množijo pritožbe naših naročnikov in bravcev, da jim «Novice» po pošti neredno ali pa sploh ne prihajajo. Prosimo vse cenjene naročnike in bravce, da o vsakem takem primeru obvestijo našo upravo, da bomo mogli ukreniti na podlagi dokazanih primerov primerne korake.

Novi zakon o trgovini

Nadaljujemo z določbami novega zakona o trgovini, ki smo jih priobčili v prejšnji številki.

Dovoljenje se odreče, če komisija:

1) ne najde, da so izpolnjene zahteve, ki jih predpisuje čl. 53. zakona o javni varnosti (Določbe tega člena se nanašajo samo na trgovino z razstrelilnimi snovmi).

2) če je komisija mnenja, da že obstoječe trgovine zadostujejo za potrebe občine. Pri tem mora komisija upoštevati stavbinstvo, gostoto prebivalstva in kraj, kjer se vršijo tamkajšnji trgi.

Če se dovoljenje odreče, se to sporoči prizadetemu po občinskem slugi. Proti temu ukrepu ima prizadeti pravico se pritožiti na pokrajinski upravni odbor (Giunta provinciale amministrativa). Proti odločitvi pokrajinskega upravnega odbora ni več dovoljen nikak priziv. (Čl. 3).

Občinam je dana oblast, da v sporazumu s pokrajinskim gospodarskim svetom in s sindikalnimi organizacijami trgovcev, določijo cene najpoglavitnejšim živilom pri prodaji na drobno. Prodajalci morajo imeti izložene ob vhodu ali v oknih posebne napise s cenami posameznih vrst blaga na drobno, in sicer na način, da lahko te napise vsakdo vidi in bere. (Čl. 4).

Trgovinsko dovoljenje se odvzame in kavcija se prisvoji v sledečih slučajih:

a) če trgovec na zvijačen način skriva blago in ga odteguje s trga ali ga uničuje;

b) če prodaja trgovec blago po višjih cenah, nego je označeno na napisih;

c) če je bil trgovec vdrugič kaznovan, naj je izvršil prestopke v katerikoli dobi, radi zločinov, o katerih govori kazenski zakonik v V. poglavju, VI. oddelek, II. knjiga, in radi sleparij in ponaredb, o katerih je beseda v posebnih zakonih ali v zakonu o živilski policiji (Zločini, ki jih omenja kazenski zakonik v označenih delih, so sleparije v trgovini in obrti in pri dražbah ter razni drugi zločini, ki imajo kako zvezo s temi stvarmi). (Čl. 5).

Družbam in osebam, ki so 29. decembra že izvrševale trgovine kakršnekoli vrste, podeljuje zakon, o katerem govorimo trgovinsko dovoljenje proti temu, da vložijo prošnjo za novo dovoljenje, kakor smo gori opisali. To začasno dovoljenje velja do končne rešitve prošnje prizadetih. (Čl. 6).

Člen 7. — zadnji — določa, da stopa ta zakon takoj v veljavo, t. j. z 29. decembra 1926.

Naslovi na poštnih pošiljatvah.

Tržaška poštna uprava znova opozarja, da se morajo naslovi na poštnih pošiljatvah pisati v italijanskem jeziku. To velja za pošiljatve, ki so naslovljene v kraljevino in posebno kraje, ki so bili priključeni Italiji po vojni.

Prvi slovenski časnik,

«Lublanske Novice» so pričele izhajati v začetku leta 1797. Urednik jim je bil prvi slovenski pesnik Valentin Vodnik, potem pa Janez Sušnik. V začetku so izhajale po dvakrat na teden, potem pa po enkrat, v četrtem letu so prenehale. Letos torej praznujemo 130letnico prvih «Novic».

12. januarja t. l.

je poteklo 40 let, odkar je umrl slovenski pisatelj **Fran Erjavec.** Dal nam je mnogo črtic iz življenja narave; prepotoval je naš Kras in o njem pisal. Umrl je v Gorici 12. januarja 1887. Njegov grob na goriškem pokopališču je v takem stanju, da nam dela sramoto. Ali bi se ne lahko naše dijaštvo spomnilo vsaj enkrat na leto groba našega velikega moža?

Dr. Cvijić na smrtni postelji.

V Beogradu umira dr. Jovan Cvijić, veliki jugoslovenski znanstvenik, ki je znan in uživa sloves znanstvenika po vsem svetu. Zdravniki imajo malo upanja, da rešijo bolnika smrti.

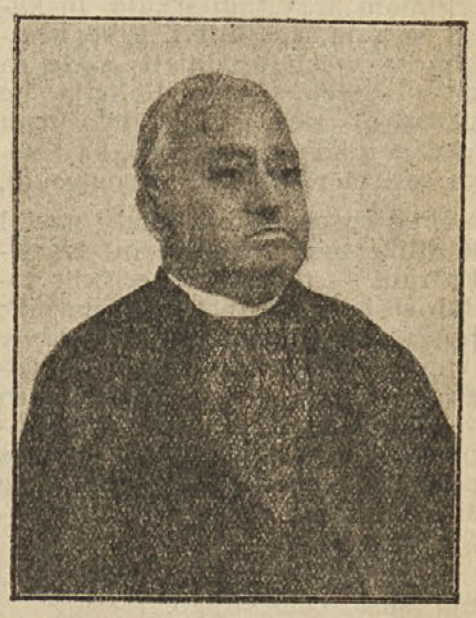

Jubilej župnika Josipa Sancina

Kakor je bilo v «Novicah» že javljeno, je obhajal 2. januarja prečastiti gospod župnik Josip Sancin svojo dijamantno sv. mašo. Slavnosti se je udeležila ogromna množica ljudstva, ki je hotela v svojo navzočnostjo pokazati svojemu sorojaku globoko spoštovanje. Č. gosp. Josip Sancin je bil rojen 8. aprila 1842. leta v Dolini pri Trstu. Gimnazijo je študiral 4 leta v Pazinu in 4 leta v Trstu. Semenišče je obiskoval v Gorici. Novo mašo je pel v Dolini 1. januarja leta 1867. Kot duhoven je služboval 1 leto v Miljah, 2 leti v Buzetu, 1 leto v Plavjah, 6 let v Ricmanjih, 10 let v Lazaretu pri Kopru, 32 let v Predloki. Osmo leto se č. g. župnik nahaja zopet v Ricmanjih v pokoju.

Nedeljski slavnosti je prisostvovalo 8 bližnjih duhovnikov ter preč. gosp. kanonik Slavec iz Trsta. Maševal je č. sivolasi starček in ljudstvo je bilo ginjeno. Poklonjen mu je bil lep zlat prstan. Pri sv. maši je ubrano pel mešani zbor. V znak udanosti mu je zbor tudi na domu zapel par pesmi. Lepo in veselo razpoloženje je vladalo v Ricmanjih v nedeljo ves dan!

Povsod, kjer je č. g. Sancin služboval, je bil med ljudstvom priljubljen in spoštovan. Dober in usmiljenega srca je revežem vedno rad pomagal. Č. gosp. župnik je znan zgodovinar. Osobito naši kraji so mu temeljito poznani. Žal, da svojih študij, ki so gotovo velike važnosti, doslej ni obelodanil!

Čestitkam jubilantu, ki je od prvega začetka tudi zvest čitatelj in naročnik naših «Novic», se pridružujemo tudi mi z vročo željo, naj bi ga Vsegamogočni ohranil še več let zdravega, srečnega in zadovoljnega.

† Milko Sašelj,

večletni župnik v Šmarjah pri Kopru in v Klancu, je umrl 23. decembra preteklega leta v Žičah na Štajerskem, kamor se je bil, kakor znano, preselil. Bil je vnet delavec na kulturnem in gospodarskem polju. Narod ga bo ohranil v najhvaležnejšem spominu. Slava njegovemu spominu!

† Josip Stržinar.

Dne 9. t. m. je umrl na Vrhniki, v svojem rojstnem kraju, od kapi zadet velečastiti gospod Josip Stržinar, bivši župnik na Kontovelju in Katinari. Zadnjih 24 let je župnikoval na Katinari, kjer je bil splošno znan in priljubljen. Bil je vnet in vesten duhovnik in rodoljub. V zadnjem času je bolehal in se vsled bolezni in težkih razmer tudi odpovedal službi ter se naselil v rojstnem kraju na Vrhniki , kjer ga je doletela smrt. Pogreba se je vdeležila deputacija katinarskih župljanov pod vodstvom g. župnika Lajlerja. Blagemu pokojniku želimo večni mir in pokoj.

SPORT

Medtem ko moč Concordie narašča, pada neverjetno hitro ona Prosvete. Obzor neizprosno vlada. - Močna zmaga Bazovice nad Občinami. - Rocol in Jadran zmagata nad vrednimi nasprotnicami.

Nogomet I. Divizija

Obzor - Sparta 6:0, Adria - Concordia 3:1, Prosveta - Tommaseo 0:2,

II. Divizija.

Bazovica - Občine 8:1, Jadran - Sv. Ivan 1:0, Rocol - Val 2:1.

Obzor zmagovito prodira. Poraziti mlado in žilavo Sparto s takim rezultatom je vsekakor zadosten znak, da se nahaja Obzor v izredni formi. Mislimo, da bo s težkočo ustaviti silen pohod tę, kot smo je že svoj čas imenovali «železne čete».

Concordia? Uveljavlja se. Brez dvoma se dobro uveljavlja. Zadnja zmaga nad Sparto in pa dosedanji res izborni rezultat za četo, ki ima leto dni obstoja, nam jamčita, da Concordia teden za tednom napreduje. Vsekakor je rezultat 3:1 v prid Adriji jasen dokaz, da je imela četa modro belih obilo posla z oranci.

Kam greš, Prosveta? Še menda sam Tommaseo si ni nadejal da zmaga lanskega prvaka. Resnici na ljubo moramo sicer omeniti, da je igrala «Prosveta» skoraj na celi četi z rezervami (8 rezerv), na drugi strani pa tudi Tommaseo ni bil v svoji formaciji (5 rezerv).

Čudimo se «Prosveti», da prihaja na tako važno tekmo, kot je bila ona nedeljska, z rezervno četo. Z izgubo te tekme je Prosveta definitivno za letos pokopana. Prvenstva nič več!

Sicer ni tudi «Tommaseo» imel prilike končnoveljavno kolavdirati svoje čete. Veter in pa rezervna četa «Prosvete» nista dopustila, da bi se ta namera posrečila. Vsekakor pa kaže četa dijakov viden napredek.

V drugi diviziji se borba nadaljuje. Zarja iz Bazovice je s svojo sigurno igro premagala še mlade Opence. Poslednjim manjka še vsaka vez med linijo in linijo. Malo dobre volje, kar menda Opencem ne manjka, in šlo bode.

«Jadran» je imel z Sv. Ivanom obilo posla. Že na sebi pičla zmaga, kaže da je bila tekma zanimiva in napeta.

«Rocol» se je dobro odrezal. S četo, kot je to Š. K. Val ni se šaliti. Sicer je nastopil Val z velikim številom rezerv, ker so se starejši igralci udeležili pogreba tovariša.

Sportni metež se kot v prvi in drugi diviziji silno nadaljuje.

Eno je že gotovo. Dve četi ste na površju. Silno se pripravljata na končni boj. Ena mora zmagati, druga pasti. Druge čete pa se borijo istotako za nadaljna manjša mesta v končni klasifikaciji. R. F.

Dopisi

TOLMIN.

Iz obeh srednjih šol.

Na učiteljišču, kakor tudi na gimnaziji je končalo prvo dvomesečje nekaj dni pred Božičem. Dijaki so ta konec pričakovali s precejšnjo nemirnostjo in strahom. Naše čitatelje bo mogoče zanimal uspeh, ki je bil letos dosežen. Če gledamo po izpričevalih, moramo reči, da so redovi mnogo slabši od lanskih. Temu se pač ne bomo čudili, če pomislimo, da je letni učni jezik izključno le italijanski. Pravi polom pa je doživel zadnji tečaj učiteljišče, kjer je na približno 20 dijakov padlo 50 nezadostnih redov. Gotovo je to slabo, posebno če pomislimo, da bodo dijaki to izpričevalo predstavili izpraševalni komisiji pri maturi. Toda bliža se matura in treba se bo pripraviti!

Tudi drugi tečaj je nazadoval, vendar stoji dosti na boljšem, kakor zadnji. Tudi učni program je skoraj isti, kakor v zadnjem tečaju.

Na gimnaziji je uspeh podoben onemu na učiteljišču. Iskazal se je le peti razred, v katerem nobeden ni dobil nezadostnega reda.

Ker se zavedamo, da je precej krivde tudi na strani dijaštva samega, bi jim svetovali malo več marljivosti in truda.

Tečaj za nemščino.

Pred nedavnim časom se je s posredovanjem ravnateljstva učiteljišča in gimnazije otvoril tečaj za nemški jezik. Poučevanje, ki ga vodi g. prof. Kušelički, se vrši zvečer ob 5. uri. Dostop imajo vsi, ki plačajo v dveh obrokih «Šolski kasi» 50 L. Število vpisanih je srednje (okroglo 20) in so to skoraj sami naši dijaki. Čudimo pa se, da se ni oglasilo več Tolmincev domačinov!

Važnosti tega tečaja pač ni treba poudarjati. Prilika je lepa in vabljiva.

Otvoriti se ima še tečaj za italijansko literaturo, o katerem pa se do sedaj ni še nič slišalo.

KAMNO PRI KOBARIDU.

Iz vseh vasi srečavamo dopise v «Novicah», samo mi se malokrat oglasimo. Samo takrat, ko nas nadloge in esreče tepejo nekoliko, potožimo. Življenje gre pri nas po starem tiru naprej, dasi smo v novem letu. Mogoče se bo v tem letu kaj izpremenilo, upajmo, zboljšalo. Tako se tolažimo, da nam mogoče to leto prinese most čez Sočo, o katerem je bilo že toliko govora in tudi prepirov. Naša vas stremi za tem, da bi se čim prej postavil ta most, kajti preveč smo odsekani od levega brega Soče, dasi je tako blizu, da bi iz vasi lahko vrgel kamen. So pa ovire in težkoče, predvsem finančne.

Pa še druge zgradbe imamo mi Kamenci v svoji domišljiji, o katerih se vedno govoriči in sporeka. Tako je nedolgo od tega vrelo pri nas zanimanje za občinski dom, ki naj bi se zgradil. V vseh občinah, ki sestoje iz več vasi, je občinski dom sporna točka, ki rodi prepire, kam naj se ta postavi.

Prav tako je bilo mnogo prerekanja pri nas, če naj stoji ta dom na Kamnem, Smasteh, Libušnem itd. A vendar so se občinarji pomirili in sporazumeli, to pa menda zato, ker denarja ni bilo nikjer.

ČADRG.

Na naši planini Dobrenšci so zgradili cesto in hišo. Gradba je trajala že četrto leto in sicer so gradili vedno v času, ko je živina na planini. Prvi dve poletji so gradili le cesto, kasneje, zadnji dve poletji, še ono hišo. Planine radi tega ni bilo mogoče izrabiti. Tudi manj časa smo mogli obdržati živino na planini. Potrpeli smo in prenesli vsako nadlego, ker smo upali, da dobimo škodo povrnjeno. Največjo škodo je utrpela lesena ograja za ovce, ki je bila sleherno leto uničena. Ravnotako je bil uničen najlepši svet okoli stanu. Prijavili smo škodo šele v drugem letu, a dobili smo le malenkostno vsoto za najemnino. Zadnji dve leti pa so imele vse prijave negativen uspeh, dasi je bila škoda jako občutna. Izgovarjali so se, da nam je napravilo več koristi kot škode. Toda, če bi bilo

tako, bi se sploh nikdar ne pritoževali, ker smo prezanikerni. Sedaj smo škodo prijavili županstvu. Odgovora še ni.

Oblasti bi morale nekoliko upoštevati naše težnje. Na planino ženemo živino le v poletnem času, kjer ostane jedva 2 meseca. Dela se lahko tam vso pomlad in vso jesen. Zato naj bi se prenehalo z delom, ko je živina na planini, ker sicer nimamo nikakega prinosa od planine. Nasprotno pa je res, da v Dobrenšci stane vsak kol in vsaka prekla mnogo, posebno za nas, ki jih moramo iti iskat po dve uri daleč in jih prinesti na hrbtu.

IZ TOLMINSKEGA.

Društveno življenje.

Ne bo slabo, če izpregovorimo par besed tudi o društvenem življenju tudi tu pri nas. Ne vemo pa, če smemo pri tem rabiti besede «življenje», boljše bi bilo mogoče «spanje».

Najboljše tolminsko društvo je že delj časa živelo bolj od tradicij, kakor pravega in dobrega dela. Vendar bilo je to društvo najboljše! V preteklem letu je moralo prenehati z vsakim delom. Že preje pa sta izginili obe dijaški društvi, tako, da danes tolminski dijaki nimajo nobenega samostojnega krožka. Tako letos v Tolminu samem ne moremo misliti o nobenem pravem društvenem delovanju. Mogoče pa bi bilo vendar dobro poiskušati s kakim novim! O tem bomo še pisali.

Po vaseh, kjer društveno delo oživi šele na zimo, letos še ne opažamo drugega kakor... spanje! Temu pa se res moramo čuditi. Res je, da na prireditve ni mogoče misliti... to pa še ni vse društveno delovanje! Čas je, da začnemo! Saj je vendar Božič že prešel in tudi dolgi zimski večeri so že nastopili, četudi brez snega. Mogoče so se kje dela že lotili, vendar pa pravega delovanja še ne opazimo, čeravno je prav sedaj čas, ko bi moglo biti na višku. Mislimo seveda na zimski čas! Torej na delo!

IDRIJA PRI BAČI.

Na zadnji dan preteklega leta, t. j. na Silvestrov večer, je naše društvo priredilo zabavni večer. Udeležba je bila sijajna, čeprav je naša vas mala. Na sporedu je bila šaljiva pošta in tudi dobitki so bili. Proti polnoči se je zabava dvignila na vrhunec, ko sta stopila dva fanta, predstavljajoča staro in novo leto. Staro leto se je le slabotno branilo, a nazadnje je omagalo. — Nastopilo je leto 1927. —

Častitali smo drug drugemu, vso srečo, nato se je zabavni večer zaključil. Še dolgo nam ostane v spominu veseli dan starega leta.

KAL PRI KANALU.

V noči od srede na četrtek preteklega tedna so tatovi vlomili pri Jožefu Škrtu, p. d. Seliščar, in mu pokradli obleke, obutve, posode in drugo obleko v vrednosti 1500 lir. Da je mogel ukradenec javiti tatvino kr. orožnikom v Ročinju, si je moral izposoditi čevlje pri sosedu. Sumimo, da so tatvino izvršili cigani, katerim je Seliščar dva dni pred tem dogodkom iz usmiljenja radi ostre zime dal prenočišča v kuhinji.

ZGORNJA BRANICA

(Dva požara v novem letu).

Nič sreče nam ni prinesel dan novega leta. Posestniku Peganu v naši vasi pa še celo hudo nesrečo, kajti prav ta dan mu je pogorel hlev. Ravno se je vsa vas zbrala, da praznuje v največjem pokoju praznike, pa je udarila nesreča med nas in prinesla nemir, žalost in strah. Dasi se je zbrala vsa vas in so pritekli ljudje še iz drugih vasi, se mnogo ni dalo oteti plamenu. Vzrok požara je ostal še danes neznan, dogodek sam pa je vplival kaj razburljivo na vse; marsikdo se je domišljal, da ta nesrečen začetek ne pomeni nič dobrega in ni se motil takrat.

Komaj smo se nekoliko pomirili, nas je na dan sv. Treh kraljev zopet obiskal ogenj in upepelil to pot hlev posestniku Kobalu. Kdor je okoli 10. ure zvečer stopil iz hiše, je videl plapolati nad našo vasjo ognjene jezike, ki so namah razsvetljili vso vas. Še od zadnjega požara zbegano ljudstvo je priteklo in nudilo pomoč, pa ni pomagalo nič.

Zelo mučno razpoloženje in polno groze sta napravile ti dve nesreči v neprimerno kratkem času. Najrazličnejše vesti krožijo o njih med nami, vzbujajo hude slutnje. Vsi se čudijo temu, da sta nastala požara prav na dan omenjenih praznikov. Še več da misliti pa to, da se o povzročiteljih niti pri prvem niti pri drugem slučaju, ne da ničesar dognati. Vsled tega nas navdaja slutnja, da so neznani zlikovci to napravili.

LOKEV NA KRASU.

Tudi v Lokvah smo še živi in živimo prav trdo kraško življenje. Sicer je naša rjava zemljica rodovitna, a premalo jo je, da bi nas vse preredila, in še ta, kar je imamo, je s kamenjem pomešana; zato pa se toliko bolj pečamo z živinorejo. Iz naše vasi se izvozi dnevno v Trst okoli 800 litrov mleka; morda bi se dala ta količina še zvišati, ko bi imeli kaj več smisla za moderno živinorejo.

Naša občina, Lokev in Preložе, ima približno 1500 prebivalcev, po vojni pa se je izselilo v Ameriko in sicer največ v Južno Ameriko okoli 400 naših občanov. Na vsak način je to zelo veliko število. Nekaterim gre dobro, drugim spet ne; menda pa je povsod tako.

S skrbjo gledamo v bodočnost: iz našega kamenitega Krasa ne moremo več kot toliko iztisniti; potrebe pa se z vsakim dnem višajo.

IZ ŠTANJELA.

Pevsko in bralno društvo «Štanjel» priredi v Štanjelu 16. t. m. ob 3. uri popoldne javno veselico s pestrim sporedom. Najprej nastopi pevski zbor iz Štanjela, potem si sledijo točke tako-le: Mešani pevski zbor iz Kobdilja; Čarodejna brivnica — burka v enem dejanju; Kmet Herod — veseloigra v dveh dejanjih; Zamorec — šaljiv prizor; Pred sodnikom — burka. Med odmori bo igrala godba, po veselici pa bo prosta zabava. K obilni udeležbi vabi Odbor.

ŠKEDENJ.

Sedaj so naši otroci imeli dva praznika; ponovili sta se dve stari navadi.

Na dan nedolžnih otročičev hodijo pri nas otroci od hiše do hiše po «tepeženco». Ljudje jim dajejo denar in sadje, otroci pa pojejo pesem, ki pa se že zgublja:

«Daste malo tempežence,
če ne daste, prej krepaste».

Res vljudno, kaj?

Na predvečer sv. Treh kraljev hodijo v skupinah po trije in trije od hiše do hiše in pojejo priložnostno pesem. Eden nosi majhno svetiljko. Pridejo v hišo, pokleknejo, se pokrižajo in zapojejo. Seveda dobe zato plačila, ki si ga po končanem obhodu seveda pošteno razdele.

IZ KLANCA.

V četrtek, dne 6. t. m., na dan sv. Treh kraljev, smo imeli v Klancu praznik kot malo takiš. Naša fara je ta dan praznovala 300-letnico svojega obstoja in dobili smo nov zvon.

Naša cerkev se v zgodovini prvič imenuje leta 1300., ko je nastal spor med Trstom in beneško ljudovlado. Tudi klanško pokopališče je zgodovinske važnosti; na njem so pokopani grofje Gravisi in mnogi plemiči iz vse Istre. V turških časih je naša vas zelo trpela, tudi naša uboga polja so teptali turški konji.

Leta 1627. je naša cerkev dobila duhovnika v osebi gospoda Gregorja Lavrike. Za njim smo jih imeli še mnogo in sedanji naš župnik, preč. gospod Jakob Soklič, je 38. duhovnik v župniji. Da smo 300-letnico tako lepo praznovali, gre največ zasluge njemu.

Zjutraj smo imeli v lepo okrašeni cerkvi slovesno sv. mašo, ki jo je daroval dolinski dekan, preč. gosp. Piščanc. Pri maši so peli klanški in herpeljski pevci pod vodstvom g. Bonana in mladega, a mnogo obetajočega g. Dušana Marčelje. Petje je bilo lepo, domačini trde, da niso še slišali takega petja.

Popoldne se je pripeljal prevzvišeni gospod škof, ki je ob asistenci osmih duhovnikov blagoslovil novi zvon. Novi zvon so prelili iz starega iz l. 1644, ker je bil počil. Slovesnosti je prisostvovala ogromna množica vernikov; računa se na 2000 udeležencev. Zvonu so kumovali g. doktor Gattorno z gospo in g. Šiškovič iz Črnega Kala z gospodično sestro. Cerkev je bila natrpana ljudstva. Cerkev je bila električno razsvetljena in tudi lepe jaslice so napravile na vse prijeten vtis. Zapeli smo še zahvalno pesem in cerkveni obred se je končal. Pri obredu so bile zastopane tudi vse oblasti.

Pevci so zapeli pred župniščem nekaj narodnih pesmi. Podoknica je uspela nadvse sijajno, kajti petje je bilo dovršeno in tudi škof sam se je izrazil jako laskavo.

Dan je bil lep, k čemur je pripomoglo jasno mirno vreme. Pozno v noč se je razlegal na vse strani glas zvonov, na katere so pritrkovali; glas novega zvona je lep in čist.

Ta dan nam ostane v trajnem spominu.

PODGRAD V ISTRI.

Minilo je že nekaj časa, od kar nismo nič brali o Podgradu v našem listu. Zato pa danes nekaj vrstic.

Kakor je že marsikomu znano, so naši fantje in dekleta ponovno obudili k življenju društvo «Gorska vila», ki pa na žalost ni imelo dolgega življenja. Oblastva so razpustila «Gorsko vilo» že maja preteklega leta. In mi smo pri starem — brez društva.

IZ ČRNEGA KALA.

Kakor vselej, tako sem sklenil, da tudi letos pojdem na novega leta dan na izlet na deželo. Marsikaj sem videl in slišal in posebno me je veselilo, ko sem prišel v Črni Kal. Iz vseh bližnjih vasi so prišli semkaj kmetje, da si pri dobri kupici vina voščijo srečno novo leto. Kakor vsi drugi, tako so prišli tudi vrli Gaberčani in njih dekleta ter nam zapeli celo vrsto narodnih pesem. Pel je moški in tudi mešan zbor. Kakor začarani smo poslušali glas pesmi, ker moramo reči, da so pretekla leta in leta, odkar je naša dolina slišala eako petje. Želim le, da bi Gaberčani gojili i v naprej lepo petje. — Izletnik.

IZ ŠMARIJ PRI KOPRU.

Malo se oglašamo v «Novicah», zato se zdi, da smo ravno mi oni srečni ljudje, ki se nam dobro godi. Vendar ni tako. Treba, da se tudi mi enkrat oglasimo v našem listu in obrazložimo čitateljem «Novic» to, kar nas teži.

Takoj po izidu prve številke «Novic» smo Šmarčani marljivo in z največjim veseljem segali po listu, ker smo dobili mnogo koristnih gospodarskih naukov in zvedeli za novice, ki se gode širom naše domovine.

Svoj čas smo se tudi mi v Šmarjah zatekali v svoja kulturna društva in sicer k pevskemu-bralnemu društvu, h katoliško-izobraževalnemu društvu, v čitalnico, a vsa ta društva nam je svetovna vojna strla in uničila. Ni pa s tem rečeno, da nimamo veselja do kulturnega dela in da ne bomo naših društev zopet obudili k življenju. Šmarčani smo skoraj vsi ubožni ljudje. Nimamo bogatašev, ki bi nas izkoriščali. Imamo pa čista srca, ki so več vredna kot vse bogatstvo. In ta nas drže krepko pokonci!

IZ BARKOVELJ

Izguba komaj dvajsetletnega mladeniča Stankota Martelanca, katerega smo pokopali v nedeljo, nam tare srce. Kot član bivšega mladinskega društva in godbenega krožka, je Stanko do pred kratkim, ko ga je bolezen priklenila na posteljo, sodeloval v našem narodnem vaškem življenju. V nedeljo so Barkovljani pokazali, kako priljubljen jim je bil pokojni. Velikanska množica se je udeležila pogreba; pokojnikovi prijatelji so nesli krsto, a tovariši-godci so ga z žalostnim sviranjem spremljali na njegovi zadnji poti. —

Ravnotako je tudi pevsko društvo «Adrija» zapelo v cerkvi in na pokopališču ganljive žalostinke.

A ne samo v Barkovljah so domačini pokazali svojo žalost radi izgube pokojnika. Barkovljanski nogometaši, ki so v nedeljo igrali na igrišču Obzora, so nastopili z žalnimi trakovi na rokavih, a med tekmo je sodnik ustavil igro za eno minuto v znak žalovanja. —

Stanko nas je sicer zapustil, a njegovo delo bomo nadaljevali mi, spominjajoč se dragega prijatelja vedno in povsod. —

Zgodilo se je

da ste zahtevali PEKATETE, prejeli pa drugo blago, ki vam ni ugajalo. Odslej vdobite lahko makarone, spagete, subjote in juhne vrste v zavojih po ½ in 1 kg. Zahtevajte jih pri trgovcih!

Gospodarstvo

«Gospodarski vestnik»

Ni dovolj v današnjih dneh, da svoje gospodarstvo v potu svojega obraza vodiš in se z njim mučiš. Tvoja dolžnost je tudi, slovenski gospodar, da skušaš za isto delo porabiti kolikor mogoče malo časa in izdati čim manj denarja, a kljub temu doseči čim največji uspeh. Vsega tega pa ti ni mogoče napra-

Kmetijski stroji

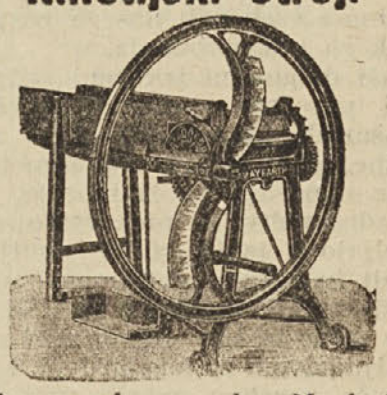

Slamoreznice znamke «Mayfart» z verigami raznih velikosti.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU

Ulica Torrebianca 19, in Raffineria 7.

Telefon 44-39.

Zobozdravnik

Dr. L. Mermolja

sprejema

v GORICI na Travniku 5

II. nadstropje

Dam v najem hišo na križpotju v Marezigah. Pogoji ugodni, prednost imajo čevljarji. Naslov: SABADIN J., Marezige 202.

KLINIKA Dr. CICERO

POSTOJNA

Notranje bolezni in operacije.

ŽARKI X

hitro zdravljenje jetičnega vnetja vršcev.

Tržaška posojilnica in branilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

uraduje v svoji lastni hiši

ulica Torre bianca 19, I. nad.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tek. račun in vloge za ček. promet ter obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema Dinarje na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safes)

Uradne ure za stranke od 8½ - 13, 16-18

Ob nedeljah je urad zaprt

Telefon štv. 25-67.

Najstarejši sloven. denarni zavod

viti, ako ne čitaš danes gospodarskih knjig in ako se ne zanimaš za uspehe, ki so jih drugod že drugi na podlagi večletnih skušenj dosegli.

Kupovati v tej draginji drage gospodarstvene knjige ni vsakemu mogoče. Eno pa je vsakemu mogoče, eno pa je vsak naš gospodar dolžan storiti, eno dolžnost mora izpolniti, ako hoče veljati za umnega, napredka željnega človeka: naročiti si mora «Gospodarski vestnik», ki izhaja mesečno in prinaša v vsaki številki bogato vsebino z vseh polj našega gospodarskega udejstvovanja.

Naši dolgoletni izkušeni zadrugarji poročajo o raznih perečih vprašanjih, ki se tičejo naše zadružne organizacije, o predmetih, ki se nanašajo na živinorejo, živinozdravništvo in mlekarstvo razpravljajo v lepi, lahko umljivi besedi in izčrpni obliki naši najboljši strokovnjaki, ki so izšli iz naše srede in ki delujejo med našim ljudstvom že leta in leta. List posveča posebno pažnjo tudi čebelarstvu, ki obeta postati važen vir dohodkov za naše ljudstvo; razumljivo je, da se vprašanja, ki se nanašajo na umno vinogradništvo, kletarstvo in sadjarstvo, obravnavajo v listu kar najobširneje; razen tega priobčuje «Gospodarski vestnik» po potrebi članke, ki se nanašajo na aktualna splošna gospodarska vprašanja, na poljedelstvo, kmetijski in obrtni pouk itd. Važni so tudi nasveti in navodila, ki jih daje «Gospodarski vestnik» o davčnih in pristojbinskih zadevah. Koliko zamude časa in koliko škode bi si nekateri prihranili, ako bi si naročili naš list samo radi tega. Gospodarski koledar, ki ga list priobčuje za vsak mesec posebej, je izborno in praktično navodilo za naše gospodarje; v tržnih cenah pa dobijo naročniki vsak mesec splošen pregled o cenah pridelkov, umetnih gnojil, orodja, živine itd.; v gospodarskem drobižu pa priobčuje kratke gospodarske novice, ki morejo zanimati naše ljudi. Posebne važnosti je pa poglavje «vprašanja in odgovori». Vsak naročnik in vsak naš človek se lahko obrne na uredništvo lista s katerimkoli resnim vprašanjem in dobi odgovor pod tem poglavjem. Za važnejša vprašanja priredi uredništvo tudi posebne članke, v katerih se izčrpno razmotriva stavljeno vprašanje. Letos bo list začel pod posebnim poglavjem prinašati kratke, praktične gospodarske drobtinice, ki bodo le v dobro naročnikom.

Iz navedenega lahko vsakdo razsodi, da je vsebina «Gospodarskega vestnika» bogata in vsestranska. Če pa še pomisliš, da stane list le bornih 10 lir letno, moraš reči, da si grešil, ako nisi naročen nanj.

«Gospodarski vestnik» lahko naročiš ali pri upravi v Gorici, Via S. Giovanni 6, I., pri Tržaški kmetijski družbi v Trstu, Via Torre bianca 19, ali pa pri Zadružni zvezi v Trstu, Via S. Francesco d'Assisi 16, I.

Vsak naš umen gospodar se mora na «Gospodarski vestnik» naročiti.

*

Radi raznih težkoč izide prva številka letošnjega «Gospodarskega vestnika» nekoliko pozneje. Za to pa ima še vsakdo priliko in čas, da se nanj naroči in mu tudi pridobi med prijatelji naročnikov.

Nov način obdelovanja kulturnih rastlin. Iznajdljivci Američani so staknili zopet nekaj novega. Iz asfalta so začeli izdelovati neko tkanino, ki jo pogrnejo po zemljišču, ki ga hočejo obsaditi s kako rastlino. Ob robu zasujejo to odejo z zemljo, da je veter ne more odgrniti. Potem jo s sadilnim klinom prebadajo in sadijo skozi luknje solato, zelje, paradižnike itd. S tem je vse delo končano. Takih rastlin ni treba ne pleti ne okopavati ne zalivati. Kljub temu pa baje rastejo neprimerno boljše kot ob navadnem obdelovanju, preje dorastejo in dado trikrat do štirikrat večji pridelek. Ko se pospravijo, se tkanina zopet zvije in spravi na drugo leto. Tudi Nemci že preizkušajo to novost in so baje dosegli nepričakovane uspehe. Pravijo, da je zemlja pod tako odejo tri stopinje toplejša nego nepokrita. Umevno je, da zemeljska vlaga ne more izhlapevati in da plevel ne raste. Čudno pa je to, da rastline ne trpe pomanjkanja zraka. To tkanino, ki ji pravijo «termogen» (toplotvor) izdeluje tvrdka A. Otto, Guben v Nemčiji.

Gomolje dalij moramo skrbno prezimiti, ako jih hočemo ohraniti do spomladne saditve zdrave in krepke. Gomoljiste kopuče, ki smo jih na zraku primerno osušili, spravimo v suho klet, kjer ne zmrzuje, a je toliko hladno, da gomolji ne začno prezgodaj poganjati; tu jih položimo na deske ali police ali pa po sortah v plitve zabojčke tako, da jih lahko tekom zime večkrat pregledamo. Zlasti gomolji nekaterih novejših in dragocenih sort, zahtevajo pri prezimovanju dokaj pazljivosti. Zato je najboljše, da manjše, tanke in dolge gomoljce in sploh gomolje novejših, dragih sort vložimo v suho žaganje ali zdrob; če tega nimamo, si lahko pomagamo tudi s peskom ali s suho prstjo. Glavno je, da gomolje čez zimo obvarujemo mokrote, ki pospešuje razvoj gnilobe in plesnobe.

Razno

LETO 1927.

Če je bilo prišlo leto spomina vredno radi svojih vremenskih neprilik, ki so povzročile mnogo škode po vsej zemlji, ne bo tekoče leto nič manj zanimivo radi svojih nebesnih pojavov.

Leto 1927. je navadno leto, šteje torej 365 dni, februar bo imel 28 dni. Velika noč pade na 17. aprila, kakor je to bilo 1892, 1881 in druge krati. Na isti dan bo padla velika noč v letih 1938, 1949 itd. Pravoslavni bodo obhajali veliko noč 24. aprila.

Letos bomo imeli zadoščenje, da doživimo dan, ko pade katoliška velika noč s hebrejsko veliko nočjo, kar je jako redek dogodek. Odkar je bil uveden gregorijanski koledar (l. 1582) se je dogodila ta istočasnost le šestkrat.

Nebesni pojavi.

V letu 1927 bo videti tri solnčne mrke in en lunin mrk. En solčni mrk je že šel mimo nas neopaženo, zlasti ker v Italiji ni bil viden. To je bilo 3. t. m. Drugega mrka, ki bo 15. junija, prebivalci Italije tudi ne bodo videli. Popolen solčni mrk 29. junija bo viden na Angleškem, na Škandinavskem polotoku in v polarnih krajih. V Italiji bo ta popolni solnčni mrk viden kot delen mrk med 5. in 7. jutranjo uro. 8. decembra bo popolen lunin mrk, videli ga bodo v Italiji. Kdor bo v zgodnjih jutranjih urah 10. novembra gledal z močnim daljnogledom solnce, bo zapazil temno točko, ki bo prešla preko solnčne oble.

Točka bo planet Merkur. Nekateri glavni planeti bodo tako-le vidni na nebesnem svodu: Venera bo vidna v poletnih mesecih zvečer na zapadu. Septembra bo izginila iz neba in se bo pojavila zopet v jutranjih urah na vzhodu do konca leta. Mars bo viden kot večernica do avgusta, decembra pa kot jutranjica. Saturna bomo lahko videli januarja in februarja v jutranjih urah; vzhajal bo vedno bolj zgodaj in bo viden po noči od aprila do junija, zvečer bo pa viden od avgusta do decembra.

V tem letu pričakujemo tudi vrnitev dveh zvezd repatic: Schaumassejeve in Winckejeve zvezde repatice. Prva ni nič izrednega, pač pa bo druga lahko povzročila prikazni velikega pomena.

Winneckejeva zvezda repatica je majhna in se vrača vsakih 5 let in pol; odkrili so jo l. 1819. in do danes se ž njo astronomi niso preveč bavili. Sedaj pa bo menda drugače, že junija l. 1921. se je veliko približala zemlji, kar je povzročilo padanje zvezdnih utrinkov. Letos pa ne samo, da se bo približala zemlji na 300 kratno razdaljo zemeljskega premera, marveč bo tudi koncem junija sekala neko točko zemeljske poti eden ali dva dni predno bo šla naša zemlja skozi isto točko. Računi, ki to predvidevajo, sicer niso popolnoma končano, vendar ne bo bistvene razlike. 28. junija bo najbrže Winneckejeva zvezda repatica v najmanjši razdalji od zemlje, kar bo imelo za vzrok dež zvezdnih utrinkov. Podoben dež so doživeli zemljani l. 1872.

Za zabavo in smeh.

Očetovske skrbi.

Ali že veste, da so aretirali vašega sina radi poskušene goljufije?»

«Na žalost! Tak je bil vedno, vse začne in nič ne dovrši.»

—

Častilec dami: «Kaj ... ostrigli ste si lasi, ki so vas najlepše dičili!»

Dama: «Poslušajte... sedaj vam lahko povem resnico.... saj niso bili moji.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Invalid A. iz J.: Likvidacijsko delo takega zavoda bo trajalo par let. Ko bo stvar dozorela, se bomo povrnili k njej; vsekakor pa boste tudi osebno, neposredno obveščeni. Ako boste mislili, da ste prikrajšani, rekurirajte, kar pa bi morali že prvikrat napraviti.

A. M., Breg: Vašega dopisa ne moremo priobčiti. Če bi se zglasili v uredništvu, Vam bomo povedali vzroke. Pa prosimo za prihodnjič kaj.

Odgovorni urednik: JANKO RUNTIC.

Čevljarnica Forcessin

Odlikovana na mednarodni razstavi v Genovi z „Diploma di gran premio"

TRST - Via Giuseppe Caprin Štev. 5 pri Sv. Jakobu - TRST

Kdor išče obuvalo
cenó a vendar lepo,
ta bo pomislil malo,
ne kupil kar na slepo!

In šel bo k „FORCESSINU",
ki v Trstu vsem od kraja
— ubožcu al' bogatinu —
najboljše čevlje daja ...

Čevlji za delo L 48·—

Čevlji za delo L 48·—

JAKOB BEVC - TRST

urarna in zlatarna

Trst - Campo S. Giacomo št. 5

Podružnica: S. M. Magdalena zg. št. 1

ZLATO kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah

KRONE plačuje više kot vsi drugi

RAZNA DARILA ZA BIRMANCE.

Zobozdravnik

Dr. D. Sardoč

specijalist za ustne in zobne bolezni

perfekcijoniran na dunajski kliniki

ordinira v TRSTU

Via Imbriani 16/III. (prej Via S. Giovanni)

od 9—12 in od 3—7 ure

ZDRAVNIK

Dr Fran Ambrožič

se je stalno naselil

v Št. Petru na Krasu

in ordinira

v Kanalcovi hiši od 9-12 in od 13-15

Spomnite se „Šol. društva"!

IVAN KERŽE

ima v lastni zalogi najraznovrstnejše

kuhinjske in druge hišne potrebščine

iz aluminija, steklovine, lesa, emajlirane prsti itd. — CENE NIZKE.

TRST, PIAZZA S. GIOVANNI Št. 1

Ugotovivši, da je povpraševanje po zdravilu

GLYKOL

izredno močno,

je lekarna uvedla novo vrsto steklenic, ki vsebujejo večjo količino od prejšnjih tako zadostuje za kompletno zdravljenje le 6 steklenic.

CENA STEKLENICI L 8·50.

Farm. CASTELLANOVIĆH, via Giuliani No. 42 (pri svetem Jakobu.)

Lastnik F. BOLAFFIO

Mehanična delavnica

„MUNDLOS" šivalni stroji

„Göricke"

dvokolesa, motorini „FIAM" in belgijske puške se vdobe le pri

Josipu Kerševaniju

GORICA — Piazza Cavour 9 — GORICA

Mehanična delavnica